

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Asociațiunea.

În ziua de sântă Mărie se ține în orașelul Beiuș adunarea generală a Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român.

Cu ziua acésta se încep festivitățile noastre legate de adunarea generală a Asociațiunei, și se continuă după un program vechiu, bine stabilit.

Începutul se face cu celebrarea Sântei liturgii în ambele biserici românești, căci noi Românii toate le începem în numele Domnului.

Așa au făcut părinții nostri, așa facem și noi, așa vor face și copiii nostri. Începem în numele Domnului, continuăm cu preica Domnului, și terminăm laudând pre Dumnezeu.

Se începe cu serviciul dumnezeesc, se trece apoi în rând la ședelele che-mate a ne informa despre mersul Asociațiunei noastre, despre activitatea comitetului central, și a despărțimintelor, despre starea școlii de fete, pre care o susține Asociațiunea, despre numărul membrilor, și în general despre starea culturală a poporului nostru, întru-cât în activitatea comitetului central și a despărțimintelor se manifestează viața culturală a poporului român.

În biserică la serviciul divin cântă coruri anume preparate dintr-o cântă sârbători, și în sâra dîlei de Sântă-Mărie este producțiune musicală, che-mată a da dovești despre gradul cultural al poporului nostru, și mai ales al inteligenței noastre din părțile acelea.

Aceste sunt cadrele și în aceste vine prezentată viața culturală a noastră, care se va manifesta la dîlele festive ale Asociațiunei din anul acesta.

Noi Românii avem puține dîle de bucurie.

Bucurii comune avem numai odată în un an, și aceste ni-le dau dîlele Asociațiunei, și cultura poporului român este unica instituțiune, care are menirea să ne întrunească pe toți Ro-

mânii la activitate cu aceleași mijloce, pe aceleași căi, cu aceleași însușește pentru binele națiunii noastre.

Asociațiunea este unica instituțiune culturală, care nu stă sub scutul bisericii, unicul loc, unde toți trebuie să ne dăm ce avem mai bun în noi pentru binele poporului nostru.

Fiind ea unica instituțiune culturală pentru toți Românii, este natural, că toți trebuie să ne interesăm de modul, cum această instituțiune își împlinesce misiunea, cum alege ea mijlocele, pe ce căi umblă spre a promova binele poporului român.

Am salutat cu totă căldura inimii noastre pașii Asociațiunei, când ea a deschis școlă de fete, spre a da creștere cu scop femeii române.

În direcțiunea acéstei Asociațiunei a făcut mult bine poporului nostru, și noi binecuvântăm eiasul, când Asociațiunea noastră a pus pîtra fundamentală a școlii de fete cu internat.

Dela începutul acestei lucrări s'a observat un plan bine chipzuit și cu însușește eșecut.

Efectele le vedem ori încătrău ne întorcem privirile. Aci există o mulțime de școle pentru creșterea fetițelor noastre.

Nu Asociațiunea a luat inițiativă în această salutară direcțiune. Începutul l'au făcut bisericile românești, o au urmat închinările femeilor române din Brașov și Sibiu, a venit Asociațiunea cu școlă sa în stil mai mare și după ea celelalte instituțiuni în singuraticile ținuturi ale țerei noastre, toate pentru creșterea femeii române.

Era să se facă un pas decisiv pentru literatură și cultura poporului român și pe terenul literar.

Organul Asociațiunei „Transilvania” nici în trecut, nici acum nu a fost și nu este accesibil pentru poporul nostru, pentru țeranul de rënd, căci precum în trecut documentele — altcum în prezent — nu erau suficient și puterice hrănă pentru poporul nostru, asemenea nu-i îndestulesc trebuințele lui nici materialul de acum.

Mai mult, decât am fi aplicați a admite un progres ore-care în timpul din urmă în ce privește formatul, la cuprins trebuie să accentuăm în mod hotărât regresul.

Sub auspiciile Asociațiunei s'a început în timpul din urmă publicațiunea „Enciclopedia română”, care va rămâne un monument în istoria literaturii noastre românești. monument pentru însușeșirea cu care s'a lucrat din toate părțile la această publicațiune.

Că ea va avé efect pipăibil asupra poporului român, — căci pentru a lui literatură și cultură trebuie să lucreze Asociațiunea — acésta se va vedea mai târziu, până acum înse nimica nu se vede.

O asemenea lucrare mare ar face cînte și academiilor române de științe, ne face cînte și nouă, înse ne abate dela scopul special al Asociațiunei noastre: literatură și prinea cultură a poporului român.

În timpul din urmă s'a inițiat asemenea o lucrare de o excepțională importanță: înființarea unui muzeu național, unde să putem păstra puținele rămășițe din trecutul nostru plin de dureri și de suferințe.

Asemenea lucrări trebuie să în-tîmpene bunăvoință din partea tuturor omenilor de bine, căroră binele neamului le zace la inimă.

Nici nu sunt între români omeni cari nu ar recunosc importanța acestor lucrări.

Și decât divergențe există ici colea — și cîmă există despre aceea nu mai încap îndoială — divergențele aceste se reduc numai la scopul mai apropiat sau mai îndepărtat, legat de speci-alele agende ale Asociațiunei noastre.

Este întrebare deschisă, cum servim mai bine interesele Asociațiunii noastre: cu instituțiuni cum e bunăoră școlă de fete, cari lucră înmeditat în sinul poporului, sau cu instituțiuni cari ridicându-se preste cercul în care se mișcă poporul în alte sfere mai înalte, promovează interesele neamului nostru românesc.

Asemene idei de bună sémă se vor ventura și în adunarea generală a Asociațiunei din anul acesta, și noi cu încredere în maturitatea membrilor în-truniți la Beiuș numai le atingem aici, spre a da dovadă, că urmăm cu bunăvoință afacerile Asociațiunei și că ne zace la inimă binele poporului român.

Ne vom spune vederile noastre la timpul său și noi, și vom reflecta și la raportul despre mersul literaturii la noi, raport prezentat adunării generale prin secretariul prim al Asociațiunei.

Atunci, dară numai atunci vom reflecta și la critica ce se face presei, și în special diarelor bisericesci, și vom restabili ecilibrul dreptății, care e tare conturbat.

În ajunul dîlelor Asociațiunei, trimitem felicitările noastre tuturor aceloră, cari conduși de dorința, de a crea poporului nostru o sôrte mai bună, n'au cruțat nici spese, nici ostenele, ci au alergat la adunarea generală a Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român.

Conferențele învătătoresci.

(Urmare și încheiere.)

Unde pot duce sfătoși de acésta natură, nu e trebuință să mai arătăm. Noue însă, să ne fie permis a declara, că cel puțin în mod conscientios n'avem să ne facem vinovați de asemenea păcat greu.

Veți dice pôte, d-lor corespondenți, că nu e practicabilă dispoziția Statutului în acest pct. ca să găsiți totuși un șubred cuvânt de a depăși margi-nile legii noastre. Da, dacă vréu nu e practicabilă, dacă însă vréu este foarte practicabilă. Căci se știe în genere și e deplin recunoscut, că cea mai perfectă lege ajunsă în mâni păcătoșe devine ilusorie, devine o ironie a legii; precând lege mai puțin perfectă, manuată însă de mâni cu-

FOIȚA.

Din împărăția Carmen Sylvei.

După „Wiener Mode”
de
O. V.

În cea mai mare liniște, fără ca cocóna „reclamă” să fi suflat cu putere în trâmbiță, s'a inițiat în palatul princiar din liniștitul orașel de pe Rin Neuwied o expoziție de mare importanță. Pusă la cale de principesa mamă din Wied, cea iubitoare de arte, și sprăginită puternic prin conlucrarea reginei-poete din România, de aproape toate femeile din familiile domnitore, expoziția de porturi și costume a ajuns de a fi o întreprindere de deosebită importanță. Porturile istorice și populare, cari se arată pe figuri de păpuși în palatul princiar, cu drept cuvânt pot face pretențiune la o importanță internațională, și este întemeiată perspectiva, că negocierile cari tind într'acolo, ca grupele cele mai principale să se impună în alt loc într'o expoziție stabilă, vor lua ființă concretă.

Cu drept cuvânt înțelegerea pôte purta titlul „Din împărăția Carmen Sylvei”, de ôrece poeta încoronată, cu vagónele a tri-

mis lucrurile menite pentru expoziție din țara ei, ca astfel prin arătarea porturilor caracteristice să pue în față ochilor nostri istoria și prezentul poporului său. Din grupele istorice ale despărțământului ei special regina arată cu deosebită mândrie pe Dôma Despina, care în a. 1512 și-a sacrificat toate sculele, fiind de față bărbatul ei Neagoe și întregul divan, pentru ca să pôte zidi biserica dela curtea de Argeș. Nu mai puțin interesantă este figura dômnei Chiajna, o principesă din Moldova, care însăși s'a suit pe cal, ca cu sêcurea în mână să și apere copilașul de boerii răvrător.

Piesa principală din „împărăția Alaii Sylvei” este o scenă mare, înfățișînd alaiul de nuntă al unei țerance române bogate. Pentru prezentarea acestei grupe plină de viață pictorul Eugen Kampf a pictat un peisagiu, care decorativ face efect puternic și reprezintă ținutul din Sinaia și Dobrogea. Statistieria la figurile principale o formeză popor românesc mult, ciobani și țigani, ôșpeți de nuntă călări, și feciori și fete legându-se în dulap, dintre cari mai tare bate la ochi mirésa într'un car cu boi, și gătită cu cununa pe cap. Dela veselie trecem la serioșitate: Vedem ocași lucrând în saline. „România nu cunôște pedépă de môrte”, explică Carmen Sylva, „noi trimitem

pe criminal la ocne”. O baracă ne arată surori de caritate ale reginei și călugărițe de România, o școlă de pe șate ne arată junimea plină de speranțe a țerei boierilor sub aripile unei învătătoare.

Pompôsă este trăsura de încoronare a Carmen Sylvei, trasă de 8 armăsari ungurești și în care șade regina lângă grande Mair'esse dela con și o damă de curte. Regina prezintă pe dômna general Poenariu care a brodat pentru acésta grupă de încoronare întocmai după original. Două grupe singuratică prezintă pe Carmen Sylva în etate de 17 ani cu erinolina și Chignon, și în etate de 50 ani, în toaletă sură de mătăsă cu pîrl sur, despletit și cu vîl lung, alb. Carmen Sylva a dat anume pentru expoziție un opșor intitulat: „Monsieur Hampelmann”. Acésta scriere povestesc în 4 limbi (nemțesc, românesc, franțuzesc și englezesc) suferințele și bucuriile unui polichinell, ad-justat cu calități omenesci și se termină cu môrtea și suirea la cer a micului erou. Cartea este împodobită de măiestrul român Du Nony cu ilustrațiuni pompoșe și făcute de un stabiliment artist din București în ajustare chronolitografică de model. Un al doilea dar literar al Carmen Sylvei nu s'a putut termina până la acésta sêrbare. Regina însăși regretă acésta mult. Este vorba

de poezii românești populare, care se fie traduse într-o formă, care să se apropie cât mai mult de original. „Sunt versuri” dice, cari se cîntă de lăutari „Ambulantii” dice regina „și eu am îngrijit în adins să conserv în limba germână acésta, cea mai primitivă formă poetică”.

Trecem acum la despărțământul istoric și începem cu timpul înainte de Christos, din care vedem porturi de egipteni, assyrieni și germani. Urméază Grecia și Roma, cari reprezintă epoca clasică, și unde se vîd figuri originale de Tanagla. Acum urméază toate porturile dela secolul VI. până la secolul XIX, cari sunt demstrate adese pe păpuși de personaje cu renume în istorie. Fôrte originali sunt „Gigerl-i” din toate timpurile, așa unul cu gluga în cap, din evul mediu, și în fine costumele „Incredyable” și „Merveil-lense”, pe cari Gigerl-ii francesi de ambe sexelele le purtau la finea veacului trecut. Dintre personaje princiare despărțământul istoric arată între alte pe: Henric d' Albert regele Navarrei, regina Elisabeta din Engli-tera și Gustav Adolf. Din sec. XV. întere-sează bogatele colecțiuni de porturi dela curte și de civi din Germania și Burgund Franca și Ungaria, din sec. XVI. patricieni germâni, curteni dela țără în pantaloni largi și mireasa dela Cullen (1586). Secolul XVII.

rate și cinstite, devine adevărată binefacere și fericire pentru omenime.

Totul dela noi atâră și-n cazul de față, ca să fie legea deplin practicabilă și adevărată binefacere.

Unde am ajunge însă, dacă chiar învățătorii noștri ar veni, să arete cu degetul, că iată cutare dispoziții ale Statutului sunt bune pe hârtie, dar nu sunt practicabile?

Credem, că din peripețiile, prin cari a trecut poporul român dela repozarea genialului Șaguna, ne-am putut cu toții câștiga convingerea, că acel bărbat al bisericii și școlii noastre ne-a tăiat brazda pe secol înaintea, și că nici o instituție creată nouă de densus — între cari și conferențele inv. — nu ne este de prisos, ca să n-avem astăzi trebuință a-le cultiva și perfecționa cu îndoit zel și rîvnă în interesul bine priceput al bisericii și școlii noastre. Ce ar pute să mai rețină atunci maștera stăpânire a țării, dela apetitul său nesaturat, de a-ne sfrunta legea noastră fundamentală — care și altcum este un spin nesuferit în ochii șovinismului de astăzi — dacă noi înșine am declara dispozițiile ei nepracticabile? Veți vedea din acestea, dlor coresp., cum dintr-un impas răsare alt impas, poate și mai desastros.

Rectificând acesta, să mergem mai departe. Dl coresp. după-ce înșiră cu numele pe comisarii exmiși pentru ținerea conferențelor, relativ la districtul Bradului, unde este numit comisariu P. O. D. Vasilie Dămian, prot. în Brad, — observă următoarele:

„Încât am putut afla, dintr-o comisiar pînă acum singur părintele protopresbiter Vasiliu Dămian din Zarand a declinat dela sine onoarea de a conduce conferința din cercul său. Să sperăm, că dl Dămian își va spune, dacă va fi trebuință, și motivele, ce l-au determinat la acesta“.

Aci putem deja cunoaște sprînceana dlui coresp., căci bate șeua, ca, veți Dămine, să înțelegă și alții „salutara“ sa dorință, de a înclina spre părăsirea baselor Statutului org. și de a-se arunca în porniri riscate pe conta educațiunii și școlii române.

Ați uitat dlor maxima fericitului pedagog I. Popescu, că pe conta educațiunii nici când nu e permis a se face experimente!

Noi n-avem scire, dacă n-adever dl Damian a făcut pasul, ce i-se atribue, și tocmai pe dsa l-am putut închipui mai puțin capabil de așa ceva, deore-ce în sinod însuși a fost pentru dispozițiile legii noastre, și nu pentru creațiunile laterale furișate per fas et nefas, și deore-ce dsa și până aci a condus acel district ca president al reuniunii inv. Iar rolul de comisari consistorial nu este alta, decât întru toate cel al presidentului, cu sin-

gura deosebire, că acum încrederea-i onorifică emană direct din legea fundamentală, din Stat. org. al bisericii noastre. Și ce mulțămilor poate fi când cineva întrunește încrederea tuturor factorilor competenți!

Tot așa conferențele inv. cu cercul lor de lucrare, până la ultima iotă sunt egale cu cercul de lucrare al reuniunilor inv., încât numai o adevărată încăpăținare nu le poate recunoaște înțaietatea între abnormalele noastre împrejurări de stat de astăzi, a căror dezvoltare, tocmai cu privire la statul învățătoresc, continuă a fi tot mai îngrijitoare.

Singura deosebire între conferențe și reuniuni e, că pe lângă conferențele jocul nesfârșitelor constituiri de comitete și subcomitete va înceta pe viitor. Adeca punctul de culminație al lucrării conferențelor nu va mai fi, cum adese-ori era în reuniuni, alegerea celor 12 comitete centrale în cele 12 districte, apoi alegerea altor 3 subcomitete în fiecare district pentru fiecare departament resp. protopopiat, prin urmare în total cel puțin 30—36 subcomitete. Și pentru-ce toate acestea? Pentru-ca să fie frumusețea indicată pe hârtie și să nu mai funcționeze nimic, deore-ce chiar motive fizice le împiedecă dela acesta, dar să aibă totuși aparența unei lucrări ore-care, ce în partea cea mai mare a arhidiecezii, cu durere s'a constatat și în sinod, că s'au manifestat în o totală stagnare. Nu-i vorbă, ne sfârșitele constituiri ale comitetelor și subcomitetelor vor fi reclamat și ele multă atenție și combinație, dar fără efectul dorit, și tocmai pentru aceea, pe lângă conferențele provădute în statutul org., egale întru toate reuniunilor, vom fi scutiți pe viitor și de acest lucru de prisos cu nesfârșite constituiri, ca cu atât mai virtos învățătorii să-și poată întorče totă a lor atenție și rîvnă numai asupra cestiunilor pedagogice de învățământ și creștere, precum și asupra altor lipse practice ale școlii române; plus favorul, că vor înceta și eventuale rivalități personale, ce de comun se ivesc unde constituiri se țin lanț, și se vor validita curat numai trebuințele simțite ale școlii, absorbind exclusiv acestea atenția învățătorilor. Adevărat este, că celor vre-o 30—36 de presidenți ai departamentelor — între cari și scriitorul acestora — li-se cere nobila abnegațiune, ca să rezigneze pe viitor de a mai funcționa ca presidenți în sinod colegilor lor, care jertfă, dacă e să o numim așa, sperăm că o aduce bucurios fie-care în interesul bisericii și școlii.

Iată pentru-ce nu putem admite că dl protopop Damian s'ar fi desavuat pe sine însuși prin pasul amintit, ce i-se atribue de dl coresp. Și dacă totuși ar fi adevărată aserțiunea cores-

pondentului, atunci mai virtos noi am dori să vedem și motivele, cari l-au putut determina la acel pas, despre cari motive și dl coresp. speră, că se vor da, dacă va fi trebuință.

Noi credem, că fără motive, și încă ponderose motive, nici nu se poate închipui un lucru ca acela. Drept aceea e o urmare logică, ca să se înșire motivele, dacă sunt, pentru-ca să fie cerută afacerea și cristalizată din toate punctele de vedere, spre deplina lămurire a celor chemați și interesați.

Mai departe astfel continuă dl corespondent:

„Cunoscând de aproape lupta ce s'a desfășurat în Sinodul arhidiececan în jurul acestei chestiuni importante, din care durere învingătoriu a eșit — mulțămite considerațiunilor personale de rudenie etc. — dl Dr. Bologa cu propunerea sa de a abandona sistemul Reuniunilor și a reveni la conferențele de mai nainte, dovedite de nepractice și de greșite, am fi așteptat, ca Consistoriul din Sibiu, care nu odată a dat dovezi, că știe face afronta concluzelor superiorității sale — Sinodului arhidiececan, de am fi așteptat, să nu cadă și el în păcatul, în care căduse Sinodul, de a aduce într-o cauză atât de momentuoasă un conclud atât de pripit, să fi mai amânat executarea acestei hotăriri.“

Va să dăcă luptă s'a purtat în acest obiect, din care învingător a eșit dl Dr. Bologa, grație considerațiunilor personale, de rudenie etc. ceea-ce dlui corespondent, precum singur și-o cântă, i-a cauzat multă supărare. Ne pare rău, că noi nu putem contribui la ușurarea acestui necaz al său, căci din acesta parte privit lucrul, numai colorit subiectiv poate avea, cu ceea-ce noi nu ne mai putem ocupa. Una însă scim, că motiv de supărare nu are și că nu persoana, ci cauza are să tragă în cumpănă. E cine nu știe face deosebire între acestea, acela și dă însuși testimoniul.

Nu-i vorbă pentru dl Bologa nu mai măgulitoare poate fi purtarea unei lupte cu biruință în interesul școlii, dar în cazul de față nu densus este învingătorul, ci Statutul organic și genialul spirit prevădător al Marelui Arhieru, fericitul Șaguna, la acărui memorie și mărețe instituțiuni create cu belșug bisericii și nămlui nostru, toți avem să ne închinăm necondiționat și fără rezervă.

Dl Bologa nu ne-a prezentat nimic nou nici în formă, nici în esență, căci dieccsa Caransebeșului d. e. încă din anul trecut (1897) a reactivat conferențele învățătoresci, de sigur pentru-ca să încunjure răul, de care voim să ne ferim și noi și pentru-că sunt prescrie în Statutul organic și pentru-că înțeleg importanța conferințelor în deosebi astăzi, fără multă dispută ca la noi.

Densii au ținut deja și în anul acesta conferențele cu frumos succes,

n'am vedut însă nici o corespondență anticipativă, care să dispute îndreptățirea lor pentru simple formalități bizare, nici voci, cari să critice hotărârile autorităților mai înalte, fără un motiv serios. Am cetit însă corespondențe publicate după ținerea conferențelor despre rezultatele lor îmbucurătoare, pline de recunoștințe și mulțămite la adresa bunului Arhieru și a veneratului său Consistoriu, că s'au reactivat conferențele în sensul Statutului organic. Pentru ilustrarea acestora cităm din corespondența despre „Conferențele învățătoresci din protopresbiteratul Buziașului“ ținute în 13 și 14 Iuliu c. v., ce a apărut în „Gazeta Transilvaniei“, din Brașov, nr. 163 a. c.

„După o pauză de câți-va ani, în decursul căreia conferențele învățătoresci din dieccsa Caransebeșului au fost sistate și înlocuite prin adunările despărțimentelor reuniunii învățătoresci, Ven. consistoriu dieccsan în urma unui conclud al sinodului eparhial a reactivat conferențele oficiose de ordină, și astfel s'a satisfăcut atât cerinței legale din statutul organic, cât și necesității de reactivare reclamate în interesul învățământului nostru popular chiar și de corpul învățătoresc, care a simțit mai bine folosul acelora.“

„Reactivarea conferințelor s'a început din anul trecut 1897, punându-se ca obiect al acestora metodică specială a religiunii în școala populară, cuprinsă în îndegările metodice din broșura d-lui prof. Dr. Petru Barbu, ér ca conferințiar a fost însuși autorul-profesor în calitate de comisari consistorial.“

„Conferințele, cărora li-a premers chemarea ducului sânt în biserică, oficiat cu pompă de părintele administrator protopresbiter Aureliu Drăgan, asistat încă de doi preoți, s'au deschis prin o cuvântare potrivită de dl adm. protopresbiter, după care conferințiarul-comisari consistorial într-o mîndușă vorbire spune scopul emisiunii sale și al conferențelor din acest an, ér comisariul școlar tractual Ioan Mareu, învățător în Bocșa montană, a salutat pe conferințiar de bună venire în tractul Buziașului.“

„Îndată în prima conferință aducînduse ovațiuni Prea Sântiei Sale domnului Episcop dieccsan, Nicolae Popea, s'a espedat Prea Sântiei Sale o telegramă de omagiu și mulțămite pentru reactivarea acestor conferențe. Prea Sântia Sa, ca adevărat părinte iubitor de fiil sei, a răspuns telegrafic, dorind rezultat bun și spor în învățământ.“

După încheierea conferențelor, comisariului consistorial pentru ostenela și zeul său dovedit în conferențele ținute, drept suvenir prețios i-au oferit „o cârtică elegantă acoperită cu subscrierile tuturor participanților.“

În loc de asemenea lucruri demne și înălțătoare, la noi trebuie să vedem deslănțuirea patimilor slabe, cum subalterni, ca dl coresp. fac observări nechemate la adresa autorităților bisericesci și școlare mai înalte, că ar fi așteptat, ca consistoriul din Sibiu să facă afronta concluzelor sinodului arhidiececan „să nu cadă și el în păcatul, în care căduse sinodul, de a aduce într-o cauză atât de momentuoasă un conclud atât de pripit“ etc.

Dacă face onore acelora, cari forțeză afacera această, și astfel pun la cale acel ton pătimas și eronat față de superioritatea noastră școlară-bisericescă, este încă o cestiune deschisă.

Noi n-avem scire despre un singur act măcar, din care să se poată deduce, că veneratul consistoriu a pășit vre-odată cu afronta față de superioritatea sa, sinodul arhidiececan. Scim însă, că dacă vre-un conclud al sinodului nu l-a putut executa din cauze neprevădute și din pedeci neațărnătoare de sine, a ținut să justifice acesta totdeauna înaintea sinodului, deși cu durere amară pentru neisbutirea în cutare direcțiune. Iar cumcă sinodul ar fi adus un conclud pripit în acest obiect, care cu luni de zile și cu ani chiar înainte de sinod s'a discutat în

aduce portul pompos dela curtea din Spania și arată costume caracteristice la o nobilă și la o servitoare de pe timpul războiului de 30 de ani. Mai încolo magnați maghiari, Holandezi și francezi de pe timpul lui Ludovic XIV. ne arată portul din acest secol. Secolul XVIII. ne prezintă oficeri svediani de sub Carol XII. în portul boerilor muscali, mai departe curteni francezi, un grenadir de a lui Frideric cel Mare, dragoni de Seidlitz și cel din urmă grenadir al lui Napoleon, după cum se află în chipuri de pe acele timpuri. Între aceste grupe militare Charlota Corday în hainuța cea cunoscută de pânză, vârgat alb cu vînat și cu boneta tradițională. Din secolul nostru ne interesează cu deosebire porturile moșilor noștri din 1830. și dama cea deosebit de frumos costumată din 1860. O biciclistă ademenitoare din 1898 încheie secolul aburului și al electricității.

Urmează despărțământul porturilor populare și naționale. Aici s'au distins damele din casele princiare domnitoare într'un mod grandios. Afară de regina Elisabeta, care ne prezintă un tablou aproape complet al tuturor porturilor românești din popor, au emulat prin daruri deosebit de bogate mai cu seamă reginele din Svedia și Italia, Sârbia

(Natalia) și Olanda, apoi împărăteasa Fridrich și principele de Hohenzollern, după aceea prințul Nicolaus din Nassau și în fruntea multor aristocrate franceze principesa Bibescu, care e stabilă în Paris, și astfel aceasta colecțiune a ajuns la o importanță, pe care asemenea lucruri nici pe de parte n'au ajuns.

Drăguțe de tot sunt păpușele din Nassau și Hessa, omenii din Hansruck u. Eifel, svăboicele și cei din Altenburg, omenii din Spreewald etc.

La acestea să aliază Austro-Ungaria și Elveția, apoi Franța, Scandinavia, Spania, Italia, Țările de jos, Anglia și Rusia. Ba chiar de peste mări depărtate au sosit păpuși constumate naționale, din Iaponia și America centrală, din Marocco și India. O persiană trimisă de principele din Hohenzollern atrage atențiunea prin frisura ei, care după obiceiul țării constă din plete (cosițe). Foarte interesantă este păpușa originală din Nikaragua, care e lucrată de indigeni de acolo în forma cea mai primitivă ca jucărie pentru copii. Și o Siamesă veritabilă și păpușa unui negru în costum pentru cuminecătură, sosită din Surinam, sunt vrednice curioșități.

E imposibil a trata pe larg despre toate obiectele espuse, din cauza mulțimei lor, care

este întrecută în bogăția numai de calitatea lor. Circa 1000 de păpuși, cu vre-o 1300 de figuri au fost espuse, și afară de acestea un sir de modele de case, arangiate, și cu locuitori, grandios tăiate din lemn. Din cele din urmă amintim numai artistic sculptata casă de păpuși din Nürnberg, făcută din lemn de stejar massiv, a reginei Elisabeta, și arangiamantul din Hindeloopen al reginei din Olanda.

Si lumea basmelor a ajuns la dreptul seu. O sîrbare de primăvară în împărăția Florei, Cenușotca și Albiora sunt grupe încântătoare. Mai însemnați înse ne par numerii, importanți din punct de vedere cultural-istoric, cari în parte mare se potrivesc în r'uu muzeu stabil sau în colecțiunea unei reuniuni mai mari de artă și industrie. Mai puțin ne place ideea să se predea obiectele principale ale expoziției unei întreprinderi private din Berlin, care umblă în scopul acesta. Noi aici nu credem, că omul cu speculațiunile sale își va ajunge scopul la prinesa-mamă, care este atât de idealistă. În Neuwied expoziția a servit unui scop de binefacere.

publicitate, nu o p^ote dice decât acela, care privesce lucrul prin o prismă falsă. Și n-are decât să delature prisma falsă dinaintea ochilor săi și va vedea limpede.

În sfârșit exprimă mirarea sa dl coresp., cum se face, că între comisarii consistoriali numai 3 sunt din centru anume: Dr. V. Bologa și I. Popovici, învățători la școala civilă de fete, Asociații și Dr. E. Cristea, secret. cons., „pe când după discuținea înfocată, urmată în sinod ne-am fi așteptat, ca aceste conferențe să fie conduse în preponderanță de oameni din centru: asesori consistoriali și profesori dela seminariul „Andreian“, apr^op^ope toți ai Reuniunilor, ba unii chiar preșidenți ai Reuniunilor, acum îngropate. Astfel ne este de neexplicat lipsirea dintre comisari a dlui Mateiu Voilean fost preste 10 ani referent școlar, fost comisariu consistorial la examenele dela seminariul „Andreian“, a actualului referent școlar Dr. Liviu de Leményi“.

Il vom dumeri pe dl coresp. și în această privință. — Asesorii consistoriali din senatul școlar nu sunt toți învățători, ba cei mai mulți dintr-înșii sunt juriști, advocați, etc., dela cari nu putem pretinde să ne facă și serviciul de comisari pentru conferențele inv., cari au să se ocupe exclusiv cu cestiuni de învățământ. Iar dl Dr. Cristea, secret. cons., deși nu funcționează ca învățător sau profesor, are însă calificățiunea specială de profesor gimnazial și ca atare foarte competent în cestiuni de pedagogie, și corpul învățătoresc numai cu recunoștință-i p^ote fi pentru devotatul interes ce-i dovedesce.

Dl asesor Voilean s-a pronunțat de repetite ori în acest obiect, ca referent școlar încă, și totdeuna pentru conferențele învățătoresci p^ovedute în Statutul organic. Putem fi siguri, că-și va spune și de astădată cuvântul seu mult cumpănitor.

Iar profesorii dela seminariu, anume dnii: Comșa, Barcian, Stroia și Șpan, pentru-aceia nu sunt între comisari, pentru-aceia nu au voit să primească a fi la locul lor de onoare, ce aduce cu sine speciala chemare, ce au în sânul bisericii noastre. În public cel puțin această știre a transpirat despre absența dlor dela o datorie mai mult decât morală pentru d^onsii.

Pentru ce au resigurat, d^ora dlor ar sci-o spune mai competent.

Din această ținută durere, se p^ote deduce lămurit, întru-cât le zace la inimă adevărata cauză. Căci cine se zdrobește prea mult pentru formă, puțin îi mai rămâne pentru esență.

Iar dacă preste tot profesorii dela seminariul nostru, cari se susțin cu jertfe din sudorea bisericeii, pot, și e permis să se împotrivescă hotărârilor superiorității bisericeii și legii noastre positive, e o cestiune, care are să fie ap^op^oriată în aceste locuri și nu între noi învățătorii. Noi numai regreta putem, că premerg cu astfel de exemple în dauna învățământului. Și mai v^ortos trebue să regretăm, că vedem biserica noastră adusă în aceeași poziție, ca să fie silită a-și apăra instituțiunile sale create de Marele Șaguna, tocmai față de fiul sei, cari trăiesc din sudorea ei. Vom vedea, dacă dlor știu să-și facă sama și cu consecunțele unei asemenea ținute, care le p^ote cu-funda, dar nici când nu le p^ote înălța prestigiul.

Iată cum se p^ote ilustra procedura dlor: oferi cuiva niște bucate bune și priincioase, dar el se caprițiează și declară, că nu mănâncă din ele, dacă nu-i dai lângă ele și lingură, cuțit, etc. de argint. Și dacă cu i-le poți da, ți ie p^olăria și se duce.

Dacă se impune asemenea v^ortute, judece lumea.

Omul sănătos și harnic mănâncă bucatele în cas de lipsă și cu recu-site de lemn și nu se caprițiează, numai se-și promoveze cauza! Și dlor pot aștepta încă multă vreme,

până când noi în Ungaria vom fi în stare să le oferim și vase de argint.

Drept încheiere dl coresp. invită colegii învățători să participe la conferențe și să iee poziție în această cestiune, ca să recurgă la forul suprem: la congresul național bisericesc.

În acest punct n-avem nimic de observat. Le stă dlor corespondenți în deplină voie liberă.

Vom continua cu reflexiunile și la conținutul corespondenței apărute în „Revista Orăștiei“ nr. 31, a. c.

Inv.

Dureri patriotice.

„Întorceți-vă și vedeți, de este durere ca durerea mea!“ așa strigă un patriot în numărul de Marti al ziarului „Budapesti Hirlop“ din Budapesta.

Și e mare durerea, căci se face o înmormântare s^orbătorească, se duce la mormânt ideea de stat unguresc.

Și pentru-ce?

Pentru-că în gimnasiile românești nu se află nici un ungur, și dacă se și află, acela e romanizat.

Articolul e de o col^onă și mai bine și se ocupă cu școalele medii „valache“, căci nomenclatura „valach“ a devenit modernă acuma până și la persoanele oficioase.

Eată durerile:

În gimnasiile românești nu sunt decât numai Români.

Sunt ce e drept în gimnasiul din Brașov 7 neromâni, 4 israeliți și 3 slovaci din tabăra panslaviștilor, toți ceialalți sunt români.

Gimnasiul din Brad, deși ca gimnasiu inferior e de tot fără importanță, romanizează, anume se romanizează băeții din toți munții apuseni, ca dovadă vin accentuați Români greco-orientali cu numele de familie Brădy.

În toate școalele medii românești limba de propunere e cea română, o mică excepțiune face Beiușul, unde în clasa VII. și VIII. istoria literaturii ungurești se propune în limba ungurească.

Din 232 de ore câte obvin la un gimnasiu complet numai în 6 ore se propune în limba ungurească.

Învățătura și moralul din aceste stări lucruri? Moralul e, că limba ungurească vine tractată pe o treaptă cu limbile morțe. Și mai departe? Mai departe aceste școle cresc cetățeni pe s^oma României, căci nu este oraș în România, unde să nu dai de elevii școalelor din Blaș ca profesori, advocați, medici sau neguțători, așa ni se spune, că stă tipărit în acte publice din România.

Totă durerea are și alinare, și alinarea în cazul concret se manifestă în prescrierea leacului.

Așa dară leacul!

1) Să se facă cu spesele statului edificii mărețe în Baia de Criș, Brad, Câmpeni, Abrud, Zlatna, Roșia, în acelea să se așeze gimnasiile de stat, altcum pierie tinera generațiune ungurească.

2) Să se dea mare atențiune denuirilor de episcopi și să se controleze activitatea acelor.

Episcopii de ađi sunt oameni de încredere și totuși ce oameni sunt în diecesele lor?

P^ote să fie sdravăn ungur Pavel, și totuși ce oameni es din seminariul dela Oradea mare.

Este demn de totă încrederea episcopul Szabó dela Gherla și totuși Lucaciuc din diecesa Gherlei; din școalele dela Blaș es omenii duși în România, și totuși metropolitul Mihályi a fost numit la Blaș în locul altuia, care era să fie mai bun. Dr Radu e alesul guvernului și totuși la despărțământul Lugoș al Asociațiunei s'a prezentat cu totă suita sa.

În Arad, Năsăud, Brașov și Sibiu sunt dignitari, profesori, învățători, cari au fost judecați.

Aici se vede activitatea episcopilor!

3. Seminariile ar trebui centralizate și limba de propunere ar trebui să fie cea magiară.

4. Nu ar lovi în dogme, dacă gimnasiul din Blaș și din Brașov ar fi transferat la Budapesta.

5. Școala reală din Brașov și gimnasiul inferior din Brad ar trebui sistate, și apoi în vre-un oraș cu baie ar trebui înființat un gimnasiu complet.

6. Gimnasiul fundațional din Năsăud are limba de propunere fără basă legală; el zace în un ținut spre miază nopțe dela Someș, locuința sunt toți s^ocui.

7. În fine gimnasiul din Beiuș e pe cale de a avea limba maghiară ca limbă de propunere, conservându-i-se caracterul confesional.

Numai puțină energie ar trebui să aibă ministrul!

Astfel argumentează ziarul unguresc.

Dăm deocamdată fără comentariu.

Conferențe învățătoresci.

— Anunț —

Incredințat din partea Vener. Consistoriu arhidiececan cu conducerea conferințelor învățătoresci din cercul Clujului, compus din protopresbiteratele Cluj și Turda, în conformitate cu cercularul Ven. Consistoriu d^o 2 Iulie 1898. Nr. 4066. Invit prin aceasta P. T. învățătorime din acel cerc, ca prezentându-se la terminul indicat — 18/30 August — la parohia noastră ortodoxă din Cluj, când apoi li se va anunța și locul destinat pentru ținerea conferințelor.

a) Să iee parte la rugăciunea de chemarea Sântului Duch, care se va oficia în 18/30 August la 8 ore dim. în biserica parohiei noastre ortodoxe din Cluj, când apoi li se va anunța și locul destinat pentru ținerea conferințelor.

b) Și până atunci să mediteze și să se prepare asupra temelor puse la discușiune pentru conferințele din acest an.

Năsăud, 6 August 1898.

Gregorin Pletosu
comisar consist.

În conformitate cu Cerculariul Venerabilului nostru Consistoriu arhidiececan, dat la 2 Iulie a. c. sub Nr. 4066 Școl. aduc la cunoscința tuturor învățătorilor definitivi, provizori și suplenți din cercul Brașovului, compus din protopresbiteratele Brașov, Brn și Trăiscaune:

că conferința învățătorescă convocată prin ordinul amintit, se va ținea la terminul hotărât (18 August) în sala cea mare a gimnasiului român ortodox din loc.

Înainte de deschiderea conferinței — la 9 ore a. m. — se va oficia în biserica Sf. Nicolae din Scheiu: chemarea Duchului sfânt.

Brașov, 3 August 1898.

Dr. Vasile Saftu,
comisar consistorial.

Conform cerculariului Venerabilului nostru consistoriu arhidiececan, d^o 2 Iulie a. c. Nr. 4066, Școl. aduc la cunoscința p. t. d. învățători din cercul Sibiului, compus din protopopiatele: Sibiu, Seliște și Avrig:

Că conferința învățătorescă, convocată prin ordinul amintit, se va ținea la terminul hotărât (18/30 Aug. c.) în sala cea mare din Seminariul „Andreian“.

Începutul se va face cu chemarea Duchului sfânt, în biserica din Sibiu-cetate, la 9 ore a. m.

Invit totodată pre p. t. membri, în special cari au fost însărcinați cu anumite teme în sinul despărțământelor de până aci, să binevoiescă a le prezenta pe atunci în scris biroului conferinței, ca astfel materialul debaterilor, pe lângă temele fixate de venerabilul Consistoriu să fie cât mai bogat și productiv.

Relativ la prelucrarea materialului pentru anul viitor, ce cade în competența corpului învățătoresc de a se fixa și distribui, se vor lua dispoziții în sinul conferinței de acum.

Sibiu, 24 Aug. 1898 n.

Dr. V. Bologa,
comisariu consistor.

Aduc prin această la cunoscința onorabilor domni învățători din protopresbiteratul Reghinului și al Mureș-Oșorheiului: că ședințele conferinței învățătoresci ordinate prin

cerculariul Venerabilului Consistoriu arhidiececan dela 2 Iulie a. c. Nr. 4060 școl. se vor ține în edificiul școlii noastre din Jabenita. Primei ședințe va premerge oficierea serviciului divin pentru chemarea Duchului-Sânt în biserica de acolo.

Sibiu, 12 August, 1898

Dr. Elie Cristea
comisariu consistorial

Domnii învățători din protopresbiteratele Abrud, Câmpeni și Lupșa sunt poftiți a se prezenta Marti 18/30 August a. c. la 9 ore a. m. în biserica din Câmpeni, unde se va celebra chemarea Duchului sfânt, iar după aceea se vor întruni în școala noastră de acolo, unde se vor ținea ședințele conferinței învățătoresci.

Sibiu 12 August 1898

Ioan Popoviciu
comisariu con.

Aduc la cunoscința domnilor învățători din protopresbiteratele Agnietei, Cohalmului și Făgărașului, că Marti în 18/30 August a. c. la orele 8 dimineța se va celebra în biserica noastră din Făgăraș sânta liturgie cu chemarea duchului sânt, la care invit pro toți membri conferinței învățătoresci.

După terminarea sântei liturgii membrii conferinței se vor întruni în locul, care se va destina pentru ținerea ședințelor.

Domnii învățători, cărora li s'a dat însărcinarea să lucreze în scris temele indicate în cerculariul consistorial, sunt poftiți a-și prezenta lucrările înainte de începerea ședințelor subscrisei conducătorii al conferințelor.

Ordinea obiectelor de pertractat se va stabili în adunarea conferinței, care se va întâmpla îndată după învocaarea duchului sânt.

Sibiu, 12/14 August, 1898.

Mateiu Voileanu,
comisariu consistorial.

Noutăți.

Din cauza sf. s^orbători a „Adormirii Născătoarei de Dumnezeu“, Nr. proxim al f^oiei noastre va apăre numai Marti, în 18/30 l. c.

Scolarii În ședința consistoriului nostru arhidiececan ținută în Martia trecută s'au aduși la facerea examenului de calificățiune preotesc absolvenții de cursul clerical: Căzan Georgiu, Cerbu Sabin, Condor Corneliu, Dobrea Ioan, Lăduța Popoviciu, Morariu Ștefan, Olteanu Alexandru, Popoviciu Terenție, Răduț Vasiliu și Șortan Ioan.

Tot în ședința de ieri s'a deliberat asupra cererilor întrate pentru conferirea celor două stipendii câte de 500 fl. dela stat pentru calificarea mai înaltă a absolvenților de cursul teologic din seminariul nostru arhidiececan.

Concurenții au fost trei: Lazar Triteanu, Ioan Dobrea și Vasiliu Stan. Stipendiile s'au votat absolvenților clerici: Lazar Triteanu și Vasiliu Stan pentru universitatea din Budapesta.

Honterus. În mod festiv au decurs în Brașov festivitățile arangiate în anul acesta de diferitele reuniuni săsești din Ardeal, cu care ocaziune s'a desv^olțit și monumentul ridicat marelui reformator Honterus.

Manifestățiunea sașilor ardeleni, cari au sciut alege și forma și model cum să se declare și ca sași buni și ca fii credincioși ai statului, a făcut bună impresiune asupra presei maghiare.

Diarele din Pesta în articoli conducători glorifică circumspecțiunea sașilor, și manifestățiunei din Brașov și dau coloritul cel mai eclatant politic, prezentându-o ca învingere a conducătorilor moderați față cu elementele tinere mai radicale.

Dintre diferitele reuniuni noi la locul prim facem amintire de cea înființată pentru cunoscerea patriei.

La jubileul de ani 25 al acestei reuniuni au fost invitate și instituțiunile noastre culturale: academia română și asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român. Academia s'a reprezentat prin membrul seu onorariu Ioan Moldovan canonic în Blaș, Asociațiunea prin vice-președintele Dr. Ilarion Pușcariu archimandrit vicariu arhidiecepesc și prin secretariul prim Dr. C. Diacon-

novich, secretar de bancă. Reprezentantele academiei române a felicitat reuniunea în limba română, cel al asociației în limba germană.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ s'au înscris în timpul mai nou următorii, parte de membri ajutători parte ordinari: Il. Sa dl Dr Il. Pașcariu archim. și vicar arhiepiscopesc, Maniu Lungu inv. Reșinar, Antoniu Paly și Coloman Paly, măestri măsari și anteprenori ai pompei funebre, Ioan Veza, cancelist la direcția financiară, Mihail Barabaș, măestru cismariu, Adolf Wenrich, apotecar emer., Francisc Neuzil, compactor, Ioan Kemler, ospătar, Constantin Cothișel paroch, Iuliana Cothișel preotă în Certegea (com. Turda-Arieș), Andreiu Baltes, redactor, Toma Vintilă, sod. tipograf, Nicolae Stroiță, sod. tip. Nicolae Vetcă, sod. pielar, George Spătaru, sod. măsar, Ioan Ciontea sodal tip. Ștefan Duca, sod. tip. Nicolae Vidrighin, comerciant și George Muțiu, sod. tipogr.

Petrecere cu dans. Tinerimea română din Toplița română și jur învitată cu totă onoarea la petrecerea de vară, ce o va aranja în ziua de Sânta Mărie, 15/27 August 1898 în sala hotelului „La Sôre“. Venitul curat este destinat în favoarea bisericii gr.-or. din loc. Pentru comitetul arangiator: președinte: Georgiu Popescu, v.-președinte: Ioan Mazere, cassar: Dumitru Moisin., controlor: Dionisiu Radu. Inceputul la 8 ore sêra. Prețul intrării: de persoană 60 cr., de familie 1 fl. 20 cr.

Concert. Tinerii meseriași români din Bistrița ca diletanți învitată la *Concertul* împreunat cu reprezentatiune teatrală, care se va aranja sub conducerea magistrului Traian Brătescu Marti, la 30 August st. n. 1898 în pavilionul la „Bombardir“ (Franz Ott) în favoarea Reuniunii române de cântări din Bistrița. Inceputul la 8 ore sêra. Prețul de intrare: de persoană local I. 80 cr., local II. 60 cr., local III. 40 cr., loc de stat 20 cr., cocardele de joc à 25 cr. Bilete de intrare se vând în prăvălia tipografiei Carol Csallner, precum și sêra la cassă. Suprasolvirile se primesc cu mulțămă și se vor cuita pe cale diaristică.

Program:

1. „Motto“, cor mixt de Traian Brătescu.
2. „Junimea Parisiană“, partea II., cor mixt de George Adam.
3. „Fata dela Cozia“, poezie de Dimitrie Bolintinean, declamată de Florica Sas.
4. „Eu mi-s, esc, și sunt Român“, cor bărbătesc de Traian Brătescu.
5. „Mihailu scâpând stindardul“, poezie de Dimitrie Bolintinean, declamată de Vasile Todica.
6. „Dela București la vale“, cor mixt de Valeriu Magdu.
7. „Stănețu“, cor mixt de Gavril Musicescu.
8. „Cătră țărani români“, poezie ocațională, declamată de Victor Radu.
9. „Arcașul“, cor mixt de...*
10. „Cinel-cinel“, comedie cu cântece într'un act de Vasile Alexandri.

Persoanele: Pitarul Sandu, boer: Vasile Pop. Smarandita, nepoța lui: Florica Sas. Tinețu, vara Smaranditei: Hermina Bohațel. Florica, tineră țărancă: Florica Iuga. Graur, fecior boeresc din Moldova: Ioan Fântână. Dame, țărani, țărance, Diletanți-diletanți.

11. „Dorule-odorule“, cor mixt de Valeriu Magdu.

Ordinea dansurilor:

Înainte de pauză: 1. Someșana. 2. Vals. 3. Polca mazur. 4. Quardrilul I. 5. Polca franceză. 6. Sêrba.

După pauză: 1. Someșana. 2. Quadrilul II. 3. Polca mazur. 4. Someșana. 5. Quadrilul III. 6. Polca repede.

VARIETĂȚI

Marturisire vrednică de credință. Judele, cătră o femeie ce pare de vîrstă mijlocie:

- De câți ani sunteți?
- De patru-șeci și-opt.
- Dar Dvôștră nu arătați așa bătrână.
- Nu, pentru-că de 20 de ani port pîr fals și dinți falși..
- Și ești așadar încă jună?
- Da; nu m'am măritat, căci n'am avut nici un pețitor.

Judele: Bine, pe ce ai dat aci la protocol nu trebuie să puneți jurământ, trebuie că e necondiționat adevărat...

DR STERIE N. CIURCU

IX Pelikangasse — No. 10, Viena

Consultațiuni cu celebritățile medicale și cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena. [80] 10—12

Nr. 389/898.

[146] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școlile gr.-or. române din mai jos însemnatele comune din protopresbiteratul Avrigului se eserie prin această concurs cu termenul de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Avrig, un post de învățător cu salariul anual de 300 floreni v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc;
2. Sebeșul superior, al doilea post de învățătoriu, cu salariul anual de 300 floreni v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc.

Reflectanții la aceste posturi au să se subțernă cererile concursuale instruite conform legilor în vîgore la subscrisul oficiu protopresbiteral în Avrig (posta Avrig, Felek, Szebenvármegye) până la termenul susindicat, avînd ale-sul la școlă din Sebeșul superior a cânta cu pruncii de școlă în totă Dumineca și sêrbătorea în sânta biserică la sânta liturghie, spre care scop se așteptă prezentarea concurenților în vre-o Duminecă sêu sêrbătore la biserică spre a-și documenta aptitudinea în cântări și tipic și a se face cunoscuți poporului.

Avrig, 3 August 1898.

În conțelegere cu comitetele parohiale oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului.

Ioan Cîndea,
protopop.

Nr. 804/898.

[143] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători la școlile din comunele de mai jos, se eserie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Șura-mare, al doilea post cu salariu anual de 300 fl. cuartir liber în edificiul școlii și lemnele trebuincioase pentru încălzire.
2. Cornățel, cu salariu anual de 300 fl., cuartir natural în edificiul școlii și lemnele trebuincioase pentru încălzit.
3. Rîu-Sadului, cu salariu anual de 300 fl. din cassa alodială din Reșinari, cuartir liber în edificiul școlii și lemnele trebuincioase de foc.

Cei-ce doresc a reflecta la vre-unul din aceste posturi, au să se așternă suplicele concursuale instruite în sensul legilor din vîgore la sub-emnatul oficiu protop în termenul deschis.

Sibiu, 4 August 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Sibiului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Papiu,
prtpresb.

Nr. 402/1898.

[144] 3—3

protopresb.

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale gr.-or. române din mai jos însemnatele comune în protopresbiteratul Sighișorei, se eserie prin această concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în organul „Telegraful Român“.

1. Criș, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne.
2. Vidacutul român, cu salariu anual de 300 floreni, cuartir și lemne.
3. Feleag, cu salariu anual de 300, fl. cuartir și lemne

Concurenții au să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sêrbătore în biserică din parohiile amintite, spre a și arêta desteritatea în cântările bisericesti, — și să se așternă cererile instruite conform normelor în vîgore până la termenul susindicat subemnatului oficiu protopresbiteral.

Sighișóra, 3 August 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al trac-tului Sighișorei.

În conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr263—1898

[145] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea definitivă a postului de învățător la școlă poporală din comuna Potoc (: Orosz-Idecs:) se eserie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt fl 300. — și anume: 250 fl din repartitie pe popor, 50 fl. ajutor dela stat, cuartir, grădină și lemne necesare de foc.

Petițiunile concursuale, instruite în sensul legilor vîgente, sunt a-se asterne în termenul deschis, subscrisului, p. u Szasz-Regen.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Reghinului

Reghinul săsesc, 6 August, 1898

În conțelegere cu comitetul par.

Galacțion Șagau
protopresbiter.

Nr. 242—1898

[148] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din parochia de clasa a III-a Stănița-de-sus, se eserie concurs nou cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 405 fl. 20 cr.

Petenții au a-și asterne cererile instruite conform normelor din vîgore la subemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr.-or al Zarandului.

Brad, la 5 Iuliu 1898.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Din ori-ce librărie se pôte procura scrierea premiată a consilier. în med. Dr. Müller, apărută în a 30-a edițiune despre

sistemul nervos

și

sexual turburat.

Espediție franco pentru 60 cr. în mărci postale.

Curt Röber,
Braunschweig.

[5] 29—49

FALIMENT MARE!

New-York și Londra n'au cruțat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desface proviziunea sa într'egă nmai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt eu împuternicit. Expedez deci ori și cui obiectele următoare pe lângă simpla rebonificare de **fl. 6.60** și anume:

- 6 bucăți **cuțite** foarte fine cu tăiș englez veritabil,
- 6 bucăți **furculițe** de argint-patent american dintr'o bucată,
- 6 bucăți **linguri** de argint-patent american,
- 12 bucăți **lingurițe** de argint-patent american,
- 1 bucată **lingură** pentru supă de argint-patent american,
- 1 bucată **lingură** pentru lapte de argint-patent american,
- 2 bucăți **păhare** pentru ouă de argint-patent american,
- 6 bucăți **tave Victoria** englezești,
- 2 bucăți **felinare** admirabile de masă,
- 1 bucată **sitiță** pentru ceai,
- 1 bucată **presărătoare** pentru zahăr pisat fină,

44 bucăți la olaltă numai fl. 6.60.

Tôte aceste 44 obiecte au costat mai nainte **fl. 40** și se pot căpeta acum pentru prețul minimal de **fl. 6.60**. Argintul-patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează colorea 25 de ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin această publice, a retrimite banii tuturoră căroră nu le convine marfa fără nici o piedecă și nimenea n'ar trebui să lase a trece această ocasiune favorabilă, fără a-și procura această **garnitură splendidă**, care se potrivește mai ales ca

present escelent de nuntă și occasional

cum și pentru ori-ce gospodărie mai bună.

Se află numai la

[149] 1—4

A. HIRSCHBERG,

agentura centrală a fabricelor unite de argint-patent american.

Viena, II. Rembrandstrasse 19/II. — Telephon Nr. 7114.

Trimiterea în provincie pe lângă ramburs sau anticiparea sumei

Veritabil numai cu marca de alături înregistrată (metal de sănătate)

Estras din scrisorile de recunoștință.

Pilis 24 August 1896 (Comitatul Pesta)

Stimate Domnule!

Sum foarte mulțumit cu garnitura. Vê rog să espedați trei garnituri de acestea cumnatei mele, baronesa Nyary, născ. Somogyi în Szanto.

Baron Iuliu Nyary.

Am primit esped tin și sunt foarte mulțumită, Vê mai rog pentru o garnitură cu fl. 6.60.

Exelența Baronesă Bánffy.